

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravništvo v Katoliškarni Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izjemoma nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravništvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 6 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 8.

V Ljubljani, v ponedeljek, 12. januarja 1903.

Letnik XXXI.

Morska kača.

Brez konca in kraja, kakor morska kača, se vleče balkansko vprašanje. Ako ji odsko-kajo rep, vzraščajo ji drugi; ako ji populijo zobé, brani se z zvijačo. Povodni poto-vanja ruskega ministra grofa Lamsdorfa je vask vođji časnik razgrnil svoj načrt, po katerem naj se reši balkansko vprašanje. Po-sebno angleški listi strašijo z velikimi pre-membami na Balkanu prihodno pomlad. Grof Lamsdorf je po angleških virih prine-sel v Niš in Sofijo vojni načrt, po katerem na pomlad udari 300.000 slovanske armade proti Turčiji. Obenem pa Rusija pri Carigradu vrže na suho svoje vojne kore in Turčiji narekuje mirovne pogoje. Čudno, da ravno angleški listi strašijo z vojsko, ko je ravno te dni angleški poslanik v Carigradu pri-tiskal na sultana, naj izvrši reforme v Ma-kedoniji.

Sicer pa tudi v Carigradu računajo z nemiri. Turška vlada je razposlala na vse vojaške poveljnike v Mali Aziji okrožnico, naj vojake in prebivalstvo pripravijo na mo-gočo vojsko na Balkanu. Turčija sluti, da so jej šteti dnevi sramotnega življenja v Ev-ropi. Toda žaljavo je njeno življenje in tekli bodo potoki krvi, predno se zopet na Aji Sofiji v Carigradu zasveti križ, znamenje svobode, omike in napredka.

Navadno Evropa prezira praske in boje makedonskih vatašev. Ti pa niso sami ro-parji, kakor tako rado naglašajo nemško ča-sopisje, marveč tudi čete pravih junakov, ki hočejo opozarjati Evropo na njene sklepe in obljube ter rešiti svojo domovino turških trinogov. Prvo vprašanje je samostojnost Bolgarije kot kraljevina. Že Stambulov je gojil to misel, toda Rusija se mu je upirala. A danes je to vprašanje že zrelo in je bilo dogovorjeno ob slavnostih na Šipki. Posle-dica je bila novo prijateljstvo z Rumunijo, katero so Bolgari vprico rumunskega kralja obnovili na bojišču pri Plevni. Ker Grška ne pride v poštev, treba je bilo Srbijo pri-dobiti za to misel. Sicer je nam sosedna kraljevina v največjem neredu, vendar bi utegnili delati sitnosti, kakor l. 1885. z vojsko proti Bolgariji. Grofa Lamsdorfa naloga je bila, ako smemo verjeti poročilom, da srbsko vlado pridobi za ta načrt. Vsled tega

se tudi Bolgari pripravljajo za vse slučaje. Znani rodje makedonskih vatašev, Sarafov, Mihajlovi in Cončev so zbrani v bolgarski prestolnici. Ko je nedavno v sobranju opo-zicija agovarjala zvišanju vojnih stroškov, odgovoril je finančni minister:

»Ne vznemirjajte se zaradi beraških dveh milijonov, ki jih zahteva vojni mini-ster, v kratkem bom morda moral zahtevati mnogo višje svote«.

Bolgarski list »Dnevnik« hoče celó ve-deti, kaj sta določila grofa Lamsdorf in Go-luhovski, namreč: Bolgarija postane samo-stojna kraljevina ter Rusiji odstopi svoji pristanišči Varno in Burgas. Makedonija dobi svojo avtonomijo in črnogorski princ Mirko je njen guverner. Avstrija zasede Mitrovico in dobi novo pristanišče ob Adriji. Skratka: Na Balkanu se v bližnji bodočnosti izvrše velike spremembe, in Bolgarija se resno pri-pravlja tudi za krvavi ples s Turčinom.

Resne ovire bi utegnili delati le An-glija, ki zasleduje na Balkanu vsako gibanje in Rusiji zastavlja pot. Nedavno je turška vlada štirim ruskim neoboroženim vojnim ladijam dovolila prehod skozi Dardanele. To je na Angleškem vzbudilo veliko ne-voljo in angleški poslanik je v Carigradu zahteval pojasnila. Tudi prehod tujih vojnih ladij skozi Dardanele je kos balkanskega vprašanja. Ta morska ožina, stari Helle-spont, je ključ do Carigrada. Že perzijski kralj Kserkses je l. 480 in pozneje makedonski kralj Aleksander l. 334 pr. Kr. ta-boril ob Dardanelah. L. 1357 so Turki tukaj prideli iz Azije v Evropo in si dobro zava-rovali svojo postojanko, katero so Benedani trikrat naskakovali v krvavih bojih. Dokler je bila Turčija še strah Evrope, tega ključa ni dala iz rok ter vsem tujim ladijam za-branjevala prehod mimo obližja mogočnega padisaha. Ko pa je začel bolehati Muha-medov naslednik in so se oglašali razni de-diči, so si evropske države same zaprle to pot. Po krimeski vojski je pariški mir l. 1856 postavil ograji na obeh koncih Dardanel. S tem so Angleži in Francozi Rusom zaprli pot iz Črnege morja do Carigrada. Razmere pa so se predrugačile. Rusija hoče in mora imeti izhode na iztoku, jugu in severu. V zvezi je s Francijo, v ožjem prijateljstvu z Avstrijo, in Nemčija tudi ne bode žrtvovala

svojih polkov zaradi Dardanel, ki bi bile odprte tudi njenim ladijam. Tudi to vprašanje je v tesni zvezi z dogodki. Samo ob sebi pa se nam vsiljuje tudi vprašanje: In kaj bode z Bosno in Hercegovino? Kdaj po-neha provizorij zasedanja? Naša država je milijone izdala za zasedeni deželi. In če kdo, ima Avstrija največjo pravico do teh po-krajin. Nihče ne upa, da bi Turčija izvela reforme, ki bi zadovoljile krščansko prebi-valstvo. Gotovo pa je tudi, da bode Turčija z vso silo branila svojo posest. In konec te morske kače bode, da jo streta jeklo in svinec.

Češko-nemška sprava.

Včerajšnji dan je bil velikega pomena za razvoj perečega češko-nemškega sprav-nega vprašanja. V Pragi se je vršil, kot smo omenili, posvet izvršilnega odbora mlado-česke stranke, v Brnu je zborovalo vodstvo češke-ljudske stranke za Moravo, ob enem je pa nemški spravi pododbor preresetoval vladni spravi elaborat. O sklepih v Pragi dosedaj še listi ne priobčujejo nikakega po-ročila, priznavajo pa, da je bilo to zboro-vanje največje važnosti. »Zeit« priobčuje iz Prage v tej zadevi naslednje: »Seja mlado-českega izvršilnega odbora v Pragi je o d-ločilne važnosti, kajti sklepi tega sestanka ne bodo le odločili usode spravne konference, marveč tudi za daljšo dobo raz-voj parlamentarnih razmer. Že sedaj se pa more trditi, da bodo Čehi brezdvomno o d-klonili vladni načrt, ob enem pa brž-kone izjavili, da se udeležijo nadaljnjih sprav-konferenc, in da ni izključeno, da od slučaja do slučaja spremene svojo taktiko.

Praski »Hlas Naroda« svari češko de-legacijo, naj čim dalje vztraja na potu sprav-konferenc, da se ji tako omogoči, da čim prej pride iz nevarne soteske obstrukcije na pot zdrave realne politike. Dr. Koerber, pravi ta list dalje, hoče odstraniti češko obstrukcijo, a pri tem mora paziti, da se ne pojavi nemška. Kar nam vlada sedaj po-nuja, sicer ne more biti zadostilo za ono, kar nam je vzel Clary; pozabiti pa ne smemo, da se gre tu za izvedbo zakona, ki ga ne bo mogla spraviti sveta katera si budi vlada.

Moravski izvršilni odbor je po dveurni razpravi sprejel naslednjo resolucijo: Izvršilni odbor češke ljudske stranke za Moravo je temeljito proučil vladni spravi načrt ter izjavlja, da je vladna predloga ne v spre-jemljiva, ker niti ne zagotavlja enakopravnosti obeh deželnih jezikov, ki je zajamčena v državnih temeljnih zakonih,

marveč uvaža celo nemščino kot uradn-jezik v urade, in ker konečno ta načrt ni-kakor ne bo mogel trajno uravnati jezi-kovnih razmer v deželah češke krone.

Taki so glasovi iz čeških vodilnih kro-gov, a tudi v nemških krogih z načrtom niso zadovoljni. Izvoljeni spravi pododbor je že obvestil dr. Koerberja, da se morejo Nemci sprijazniti z vladnim načrtom, če se prilagodi predlogom nemških zastop-nikov s Češkega.

V torek ali sredo se spravi konferenci zopet nadaljevati, in vlada bo zvedela le to, da se na podlagi njenega načrta pravna akcija nikakor ne završi.

Avstro-ogrška nagodba.

V soboto popoldne so se sosli avstrijski in ogrski ministri pri ministerskem pred-sedniku Szellu v Budimpešti, da dovrše sklepno nagodbeno delo. Konferenca se je pričela v soboto popoldne ob 4. uri in se nadaljevala včeraj dopoldne ob 10. uri. Delo je bilo bržkone včeraj definitivno završeno in podpisani vsi nagodbeni operati, ker iz-javlja neko dunajsko poročilo, da avstrijska vlada predloži nagodbo poslan-ski zbornici dne 26. t. m. Omenjeni dan se vrši tudi seja industrijskega sveta, ki mu vlada tudi predloži nagodbeno predlogo.

Dogovor mej Lamsdorffom in Goluhovskim.

Naša oziroma ruska vlada sta te dni zaupno obvestili nemški zunanji urad o vse-bih dogovorih mej ruskim zunanjim ministrom in voditeljem naše zunanje politike. O vse-bini tega obvestila poročajo berlinski krogi, da sta se oba državnika dogovorila o prakti-ških korakih v orijentu, ki jih tudi v Nem-čiji simpatično pozdravljajo. Mej Dunajem in Petrogradom se vrše sedaj živahni pogovori. Gre se baje za sklepno formuliranje zadnjih dogovorov.

Minister Rezek v Pragi.

Poročali smo že, da se mudi te dni v Pragi minister Rezek, da posreduje mej češkimi in nemški voditelji. O njegovem do-seданem vsehpu se doslej še ne ve nič go-tovega. »N. W. Tagblatt« priobčuje v tem oziru pogovor nekega nemškega strankarja z nekim državnikom, ki ima neposredno zvezo z ministrom Koerberjem. Ta mož iz-javlja, da je bivanje Rezkovo samo informa-tivnega značaja, da pa goji nade, da dove-dejo sedanje konference do sporazumljenja ali vsaj odstranijo dosedanje veliko nasprot-stvo. Če bi pa Čehi vzklikli temu vztrajali pri obstrukciji, bi imelo to neljube posledice ne samo za parlament, marveč za celi par-

LISTEK.

Kako se je ženil Pompej Ivanič.

Ruski spisal Gregor Grig.
(Koniec.)

Seveda, posebno mlad res ni bil več, a kaj starost? Bedak! Saj jih se petdeset nima! Njegov duh je mlad, ravno tako tudi njegova zunanost, kaj hočejo tedaj leta!

Vdova Pinova se vede proti njemu vedno tako ljubeznivo in odkrito, imenuje ga svojega najboljšega prijatelja! Potemtakem je bil do cela uverjen, da se mati ne bo upirala. Samo to je še veljalo, kako za-služiti Jeleno. To je vedel dobro, da mu je srčno udana, da ga ljubi, ko se je vendar tako ljubeznivo vedla v njegovi družbi. Kako se je vselej razveselila, kadar je prišel! Kako mu je hitela s prijaznim nasmehom na ustnicah naproti! Kako mu je segala v roke! Gotovo, prav gotovo se je bolj zani-mala zanj, kot bi se bila za koga drugega!

Eno samo besedo bi bil rekel, in postala bi njegova žena. Pri tej misli je zardel Ivanič do ušes. Srce mu je jelo silno razgrajati v prsih, in toliko, da ni zaukal same radosti. Aj, Bože moj, kako bi jo imel rad! Nosil bi jo na rokah in jo čuval bolj kot zenico last-nega očesa. Toda preje je treba govoriti z Jeleno Sergjevno in njeno materjo. Vselej, kadar se je spomnil, da bo treba govoriti z njima, ga je nekaj prišlo v prsih, kot bi slutil, da ne pojde dobro izpod rok. A to se mu ni zdelo prav nič čudno, saj je bil sploh bolj bojazljiv.

Ta bojazljivost mu je ostala iz otroških let, in kolikrat v svojem življenju se je že jezil nad njo, a zapustiti ga ni hotela nika-kor. Vselej, kadar se je odločil, izpregovo-riti z Jeleno ali z materjo o tej zadevi, mu je nekaj zadržilo grlo, jezik mu je obtičal na nebu in ni besede ni mogel izustiti. Dan mine za dnevom, mesec za mesecem, in Pompej Ivanič se ne upa napeljati govora na svojo zadevo.

Pride jesen. Krasno popoldne je. Pom-pej Ivanič sedi z vdovo umrlega prijatelja na vrtu; Jelena Sergjevna ima opraviti v

hiši. Pompej Ivanič premaga po dolgem boju s pomočjo vse svoje eneržije tisto preklicano plašnost in sklence porabiti vsaj ta trenutek, da se pogovori vsaj z materjo o svojih ču-tilih, ki jih ima do njene hčerke.

»Že večkrat sem mislil«, začne, »bla-gorodna, velenjena, dobra Ana Pavlovna, govoriti z vami o neki velevažni zadevi, ki...«

Pompej Ivanič preneha; kar na mah je pozabil vse besede. No čez par minut na-daljuje:

»... ki mislim nanjo neprenehoma. Da vam naravnost povem! Jaz sem sedaj sa-mec... Pravzaprav je neumnost, ostati sa-mec... In... tako sem si mislil, da bom prostost, ki jo že uživam tako dolgo...«

»Popolnoma umljivo, gospod Pompej Ivanič«, mu seže Ana Pavlovna, smehlja je v besedo, »skrajni čas je že v resnici, da končate to svoje samsko življenje. Jaz sem že tudi mislila, da bi bilo bolje za vas, ko bi ne živeli tako sami na svetu...«

»To je, prav to je, Ana Pavlovna!« vsklikne Pompej Ivanič; bilo mu je, kot bi se mu bil odvalil stot težak kamen od srca.

»Jaz sem že tolikrat mislil na to, ker za-hajam v vašo hišo — a nikoli ni bilo pri-like... In zdaj vam moram povedati, Ana Pavlovna... oh, ko bi mi mogli zdajle vi-deti v dušo...«

»Pompej Ivanič«, mu seže spet Ana v govor, »toliko ste storili za naju...«

»A, kaj bi tisto!« se brani Pompej Iva-nič in seže v žep po robec, čelo mu je bilo namreč že vse potno, potem pa nadaljuje nekoliko bolj boječe in negotovo: »Torej, draga Ana Pavlovna, vi sami ste že razmišljali o tem? Potem govorite še z Len... Jeleno Sergjevno...«

»Jaz da bi morala govoriti z Lenko?!« se čudi vdova.

»I, pač, jaz moram vendar vedeti, če bi privolila?«

»Če bo privolila?! Kako naj vas raz-umem? Jaz vas ne razumem... Kaj vam pa je?«

Vdova vstane in gleda Ivaniča never-jetno dalj časa.

Tudi Pompej Ivanič vstane. Njegov obraz je temno rdeč in na čelu se mu sve-tije goste potne kaplje kot rosa poletnega

mentarizem. Na vprašanje nemškega strankarja, če bo ta posledica razpust parlamenta, vlada § 14. ali pa odstop vlade, je vprašani državnik odgovoril le to, da na take eventualnosti še ne mislijo, ker je še vedno upanje, da pride v pravni akciji vsaj do delnega vspeha.

Iz brzobjavk.

Gospodskazbornica ima svojo prihodnjo sejo 20. t. m. Na dnevnem redu bo načrt o znižanju cene živinske soli ter bruseljska eladorna konvencija. — Vataja v Maroko. Iz Melille javljajo, da je bil vstaski vodja Bu Hamara blizu Feza poražen ter da se je že vdal velik del vatašev. — Poraz venezuelskih vatašev. Venezuelski vataši so bili poraženi v bitki blizu kraja Qu'que. Izgubili so mnogo mož, ki so deloma ubiti in ranjeni, 180 so jih pa vladne čete ujele. — Dunajski židovski liberalci na delu. Židovski liberalci vseh dunajskih okrajev osnujejo novo organizacijo za boj proti „reakciji“. Prvi in zadnji njen cilj bo priprava za vsakokratne volitve. Ustanovi se osrednja stalna strankarska pisarna. — Reforme v Makedoniji. V turških dvornih krogih se dela na to, da bo odstavljen znani generalni inšpektor za evropske vilajete Hilmi paša, ker „preveč protežira“ kristijane. — Nemški poslanik v Washingtonu. Listi poročajo, da je poslanik Holleben odpoklican na zahtevo princa Henrika, ki je pritiskal nanj, naj deluje na nesporazumljenje Amerike in Anglije, poslanik pa tega ni umel. — Nemiri v Siciliji. Zoper novi davek na rodbine je ljudstvo silno ogorčeno. V Messini so v znamenje protesta zaprli vse prodajalnice. Deputacija je šla protestirat k prefektu, ki je obljubil, da bo posredoval. Vojaštvo je konsignirano. — Stavke. V Val Calacni pri Padovi je začelo stavkati 300 delavcev. Namestu njih so vstopili drugi v delo. Stavkajoči so vsled tega zelo nemirni. V Milanu stavkajo brivski pomočniki. Brivnice pa so odprte, in mojstri sami brijejo kolikor morejo. — Borzni manever. Vest, da je Chamberlain v Afriki umorjen, ni bilo nič drugega, kakor manever na pariški borzi. Raznesla se je ravno ob sklepu borze, da bi se naglo potlačili transvaalski papirji. Ker pa listi niso imeli nobenega takega obvestila, se manever ni posrečil.

Fakta govore.

Iz Dobropolj, 8. jan.

Dve leti je sedaj, kar imamo v naši dolinici c. kr. orožniško postajo s tremi možmi. Naša itak mirna dolinica je še mirnejša, ker ni pretegov, ni tatvin, ni drugih zločinov. C. kr. orožniki bi morali pravzaprav od dolgega časa pomreti, ako bi ne bilo kmetijskega društva. To pa dá posla našim trem gg. orožnikom toliko, da pravijo, da pride v kratkem še četrti mož, da bude zadruha zastražena od vseh štirih strani. Zato smo brez skrbi in prav srečni, saj živimo v senci bajonetov.

Se predno si je društvo postavilo novi dom in še nihče ni vedel, kje bo gostilna, že je g. stražmešter govoril z vso resnobo: „Mislijo, da bo tukaj gostilna, pa ne bo!“ Tudi govori: „Ako cel odbor in župan privoli komu koncesijo, a jaz ne privolim, pa je ne dobi.“ Res je pa tudi, da ako se izjavi ves odbor proti podelitvi kake gostilniške koncesije, pa pravijo žandarji, gostilna — četudi zakotna — je potrebna, pa se koncesija dobi, naj se ves odbor in župan

jutra na travniku. Sapa mu je težka, a v grlu ga kar davi.

„Pompej Ivanič“, prične naglo vdova, »čemu nama je dovoljenje Lenčino? Saj je vendar moja hči in ne vaša. Pompej Ivanič, poznam vas, kot poštenega moža, ne upiram se vam. — Naravnost vam povem, jaz sem zadovoljna in upam, da bova srečna!«

Tedaj poda Pompeju Ivaniču roko in zakliče:

»Lena! Lena!«

Pompeju Ivanu so plesale pred očmi vse mogoče barve, zeleno, rmeno, rdečo, pot mu je lil s curkom raz čelo, mrmral je polglasno z bledimi, trepetajočimi ustnicami prazne besede, in nazadnje stopi kot iz tal izrastla pred njim mlada, dražestna Lenčica.

»Lenčica«, ji dé mati, »čestitaj mi! Ravno kar me je zasnubil Pompej Ivanič, tvoj novi oče...«

Mlada deklica plane z vzklikom radosti Pompeju Ivaniču v naročje, in predno se je zavedel, ga je poljubila prav pristržno na ustna.

Čez mesec dnij se je oženil okrožni sodnik Pompej Ivanič z vdovo svojega tajnika, Ano Pavlovno Pinov.

Posl. N. K.

po vrhu na glavo postavijo. Pa o tem bomo že spregovorili. Najlozja služba je pač ta, katero sedaj odpravljajo, ker prestražajo ljudi, ki prihajajo iz zadruge, jih sprašujejo, kaj so kupili in če so zadržniki ali ne.

Te dni je prišel neki tuj kmet kupit živinske soli. Ker te soli ne prodajajo drugi trgovci, poslal je neki človek, katerega so orožniki že z bajoneti tirali s šolskega vrta, kjer je kradel sadje, dotičnega kmeta od Stihva v zadruge ter je naročil: „Pa pridite povedat, ako vam jo bodo dali“. Kmet je v zadruge za božjo voljo prošil soli ter jo tudi dobil. Ko se je vračal mimo Stihove hiše, je nič hudega sluteč, povedal tistim, ki so ga čakali, da je sol dobil. Tisti človek, ki je v neprestani — sicer neprostovoljni — dotiki z orožniki, je brž tekel po orožnika, ki je res prihitel, da konstatira zločin. Ko se je to zgodilo, izjavil se je pa g. stražmešter: „Pa smo jih zopet dali za 50 glid.“ In tako je domovina rešena. Vprašanje pa je, ali je umestno na tak način zločince loviti.

Ob tej priliki se spominjamo dogodka v preteklem poletju, ko je po noči lopov vrgel kamen in poleno v kaplanovo stanovanje. Takrat orožniki dotičnega lopova niso mogli dobiti in vsak se je čudil, zakaj ga ne dobe, ko je vendar ime vsem na jeziku. Sedaj pa vemo, zakaj ne: Povedat ni šel nihče orožnikom, kdo je kamen zagnal!

Soc. demokratiški protestni shodi.

Včeraj so se vršili v Ljubljani in okolici soc. dem. protestni shodi proti vladni naredbi glede nadziranja društvenega denarnega poslovanja. Shodi so se vršili po odredbi centralnega vodstva.

V soboto zvečer je bil shod tiskarjev in knjigovezov v gostilni pri „Stajarsou“ na Realjevi cesti. Navzočih je bilo okoli 150 oseb. Govorniki se niso spuščali na strankarsko polje in so se bavili samo s protestom proti znani vladni odredbi. Navzoči so bili tudi zastopniki izvenljubljanskih tiskarjev. Nemški je poročal sodrug Pavliček, slovenski pa sodrug Mlinar. Govorili so še Gostinčar ml., Kolb in Gregorec, na kar je bila sprejeta naslednja resolucija:

Vlada je v svojem odloku z dne 19. nov. 1902 sporočila deželnim vladam značilna znamenja zavarovalnih društev, ki so jako neugodna za delavce. Z odlokom se hoče takorekoč uničiti naša nad 60 let stara društva in je to nadaljevanje opaskih dogodkov. Vlada, ki ne more uresničiti v prestolnem govoru obljubljenih preuredb, hoče zabraniti, da se tudi nadalje deli borna podpora našim revnim, po kapitalu zatiranim in onemoglim ter zaostalim vdovam in sirotam naših tovarišev, ki so vsled napora prerano umrli.

Avstrijski tiskarji in knjigovezi so si vedno šteli v častno dolžnost, biti svojim revnim in podpore potrebnim tovarišem, njihovim vdovam in sirotam ob času potrebe pravi in odkritosrčni pomočniki in so v te namene izdali do konca l. 1901 nad 7.000.000 k r o n p o d p o r. Radi tega ugovarjajo kar najodločneje proti tendenci odloka z dne 19. dec. 1902. Ostane pa vlada pri svojem ozkosrčnem sklepu in zabrani, da podpiramo onemogle itd. tako, kakor smo jih podpirali dosedaj, potem bi morali svojim onemoglim ter vdovam in sirotam umrlih naših tovarišev svetovati, da se podajo prvega vsakega meseca k visoki vladi, ki jim naj plača potrebno podporo, kajti mi ne moremo plačevati 6 do 7 kron na teden, ki bi bile potrebne kot prispevek za zavarovalno društvo. Končno pa prosimo delavske zastopnike v drž. zboru, da z odločnostjo zabranijo vladne napade na naša društva.

Včeraj dopoldne ob 10. uri je bil v Pockovem salonu v Florijanskih ulicah shod čevljarjev, krojačev in strojevodjev. Navzočih je bilo okoli 100 delavcev.

Referat v slovenščini je imel sodrug Kordelič, nemški referat sodrug Breskvar, ki je povdarjal tudi strankarstvo, s katerim pa delavstvu pač strokovno ne bo pomagano. Tako naglašanje strankarstva dokazuje, da gotovim ljudem mej socialnimi demokrati ni za strokovno združeno delavstvo, ampak le za politično agitacijo. Breskvar je povdarjal, da bodo socialni demokrati poskušali organizirati tudi vajence.

Nato je govoril še g. Šauer, ki je povdarjal, da društva ne potrebujejo nobene kontrole, in je zavzel stališče, da strokovna društva nikakor niso, kakor naglašja Körberjeva odredba, zavarovalne družbe, ampak dobrodelna društva. Za časa Taaffeja je upravno sodišče že tako razsodilo, kako bo sedaj, se ne vé. Nato je bila resolucija s protestom proti vladnemu odloku sprejeta.

Na shodu pri Koslerju v Šiški so zborovali mizarji, peki in stavbinski delavci. Udeležencev je tudi tu bilo okoli sto. Govori so bili stvarni in nepristranski. Tu je govoril mej odobravanjem tudi tovariš Gostinčar.

Ob 10. uri dopoldne se je vršil shod pri „Stajarsou“ za kovinarje in krovce. Na

vzodih je bilo nad 100 oseb, mej katerimi so bili tudi delavci drugih strok. Poročevalca sta bila sodruga Berdaj in Mlinar. Tu se govorniki niso spuščali na politično polje. Sprejeta je bila protestna resolucija. Predsednik shoda je govoril samo nemški, kar je napravilo mučen utis.

Ob 2. uri popoldne je bil npovedan shod za delavstvo tobačne tovarne v Ogorčevcih gostilni v Rožni dolini. Navzočih je bilo okoli 100 ljudi, mej njimi lepo število krščanskih socialcev. Sodrug Šaver je povdarjal, da je namen shoda protest proti vladni odredbi in da ne bo govoril o politiki, vendar je koncem svojega govora svetoval delavcem, naj se socialnodemokratsko političsko organizirajo, in je prav neumestno napadel dr. Kreka, češ, da je veliko obljuboval delavcem, storil pa nič (!). Krščanski socialci so prišli na to klicati: „Živio dr. Krek!“ Odgovarjal je Saverju tovariš Moškerc. Povdarjal je, da se popolnoma strinja s predlagano resolucijo, ker leta ni v nikakem nasprotju s krščansko-socialnim načrtom delavskih stanov. Sicer po njegovem mnenju protesti ne bodo mnogo pomagali, dokler se ne spremeni društveni zakon v smislu moderne socialne zakonodaje, ima vlada zakonito pravico, nadzorovati društva. Obžaluje pa, da je čisto neumestno in nepotrebno Šaver napadel dr. Kreka glede njegovega glasovanja povodom razpusta železničarske organizacije. Dr. Krek je glasoval za razpust zato, ker se je v železničarsko strokovno organizacijo vrinila politika, ker mora biti po nazoru vseh modernih sociologov v strokovnih društvih izključena vsaka politika. Kar se tiče dr. Krekovih obljub napram delavstvu, moram povdarjati, da dr. Krek ni ničesar kot kandidat obljubil, ker obljube sploh niso njegova navada.

Drugi poročevalec je bil sodrug Mlinar, ki je obžaloval, da se je na shodu govorilo o politiki. Za resolucijo so glasovali tudi krščanski socialci.

Po zaključenem shodu je isti sodrug Šaver, ki je zabavljajl proti vladi, jako uljudno in ponižno pomagal obleči suknjo g. vladnemu zastopniku in se z globokimi pokloni poslavljajl od njega.

Popoldne ob 4. uri se je vršil enak shod v Ve v č a h, sklical ga je soc. dem. Fink. Predsednikom je bil voljen krščanski socialcec tovariš Jeriha, govorili so pa gg.: kapelan Rihar, soc. demokrat Kocmur in Gostinčar. Povdarjalo se je posebno, da je za strokovno organizacijo nujno, da se postavi na nepristransko stališče in tako omogoči enotno in složno delovanje posameznih strank.

Od soc. dem. stavljenja resolucija je bila sprejeta z malo spremembo in s pristavkom, da naj socialna demokracija ponehava strokovni organizaciji z bojem proticerkvi in veri in tako omogoči složno delovanje.

Čuditi smo se morali gosp. Breskvarju, kako on umeva složno postopanje v strokovni organizaciji. Dejal je: Priznali mi bote, da ima soc. demokracija večino strokovnih organizacij, vsled tega je opravljena prevzeti vodstvo te organizacije — sicer pa k nam pristopite, pa smo skupaj. Ta izraz je vzbudil opravčeno ogorčenje med delavci, ki so se učili poznati soc. dem. prav od blizu ob času štrajka. G. Breskvar naj ne misli, da so vevški delavci res tako neumni, kakor on sodi. Svetovali bi mu, da bi se ozrl po svojih »sodrugih« in jih počul vsaj o najprimitivnejših pojmih dostojnosti. Vsled ropota, ki je nastal po Breskvarjevem izrazu, je predsednik Jeriha zaključil shod.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 12. januarja.

Osebnosti. Instaliran je bil 11. t. m. na župnijo St. Lovrenc nad Mariborom č. g. Franc Moravec, vikar v Ptuj. — Župnikom pri Sv. Nikolaju nad Laškimi je imenovan č. g. Jožef Kolarič, župnik v St. Pavlu pri Pragarskem. — Umirovljen je poštni kontrolor g. Franc Poka p l. Poka f a l v a. — Pošt. ekspedijentoma sta imenovana orožniški straževodja gosp. Franc Kureta in sluga g. Martin Debeljuk. — Bivši koncertni vodja »Glasbene Matic« g. dr. Jožef Čerin je imenovan kapelnikom o. kr. dvorne in mestne župne cerkve sv. Mihaela na Dunaju.

Poštne vesti. Poštnim kontrolorjem je imenovan poštni oficial g. Mat. Pogáčnik v Ljubljani za Trst, poštne sluga so imenovani: pomožni sluga Franc Simnovic in g. Karol Gorjanc v Ljubljani, g. Anton Ravnikar in g. Martin Gruden v Ljubljani za Novo mesto, g. Jakob Bezljaj v Ljubljani za Tržič, g. Alojzij Klun v St. Petru za St. Peter. V 2. stopinjo prvega razreda je avanziral poštni poduradnik gosp. Franc

S r a b o t n j a k v Novem mestu in g. Peter Kušar v Ljubljani, v prvo stopinjo drugega razreda poštni ekspedient Franc Kristan v Ljubljani.

Zmaga v Cerknem. V soboto smo zabeležili vest o liberalnem porazu v Cerknem. Lista kandidatov dosedanjega župana je zmaga v tretjem razredu s 119 glasovi večine. To je liberalce tako splašilo, da se pri volitvi v drugem in prvem razredu niso niti pokazali na volišču. V dosedanjem starešinstvu je bila tretjina starešinov narodno-napredne stranke, sedaj pa je poražen liberalizem v Cerknem na celi črti.

Časnikarstvo. V Trstu je prišel izhajati nov hrvatski list »Slavenska Misao«. Lastnik listu je g. Ante Jakić, izdajatelj bivšega »Il Diritto Croato« in do konca preteklega leta izhajajočega »La Pensée Slave«. Glavni urednik sedaj v hrvatskem jeziku izhajajočega »Slavenske Misli« je začasno hrvatski književnik Ante Tresić-Pavičić.

Trst in Rim. Iz Rima se nam piše: Črno obrobljeni lepaki vabijo vse v Rimu bivajoče Tržačane, Tridentince, Istrijane in Dalmatince, da se pridružijo tržaškimi zastopnikom in se vdeležijo splošnega narodnega romanja (pellegrinaggio nazionale) na grob »očeta domovine«, kralja Viktorija Emanuela II. v Panteonu. Oklic se glasi: I triestini, trentini, istriani e dalmati residenti a Roma e convenuti all' occasione del pellegrinaggio al Pantheon sono invitati ad unirsi alla rappresentanza della Città di Trieste a prender parte al corteo. — Rim je ohranil svoje vsakdanje lice — nekaj zastav — to ni kaj redkega. Listi bodo seveda raztrobili v svet celo kopo bombastičnih fraz — tudi to je nekaj vsakdanjega — »romanje« pa je vendar, naj to priznavajo listi kakor je Tribuna, Popolo Romano & Comp. — ali ne — komedija.

Laška demonstracija v Trstu. V petek so v Rimu praznovali petindvajsetletnico smrti kralja Viktorja Emanuela. Trst ni smel zaostati z irendentovsko demonstracijo. V petek je bila nalašč sklicana seja obč. sveta, da so mogli obč. svetniki izostati od seje in tako pokazati, da so enih misli s prireditelji slavnosti v Rimu. K seji so prišli le vsi slovenski svetovalci in svetovalca Wiesenberg in Soletti.

Naznanilo. V sredo, 14. t. m., ima sodalitas Ss. cordis ljubljanske dekanije svoj mesečni sestanek.

Na Viču se je v nedeljo 11. januarja ustanovilo izobraževalno društvo in izvolil se odbor, ki je takoj začel poslovati. Stevilo udov sicer še ni obilo, a upati je, da kmalu naraste, ko se enkrat prebije led. 25. jan. ob 5. uri popoldne bo predavanje.

Ravnateljstvo državnih železnic nam naznanja, da je izdalo nov tarif, drugi del, za osebni promet, prtljago itd. Tarifi se dobivajo pri ravnateljstvu in na postajah po 40 vinarjev.

Za nedeljski počitek. Katoliško-narodno društvo v Llovu je priredilo v dvorani trgoveškega društva veliko zborovanje, na katerem so zahtevali trgovski uslužbenci in katoliški trgovci llovski uvedenje nedeljskega počitka.

Dve petdesetletnici. Dne 14. t. m. praznuje petdesetletnico češki »ministr-krajan« dr. Rezek, 16. t. m. pa pesnik Jaroslav Vrchlicky.

Poneverjenje v vojaški pisarni v Gorici. Iz Gorice se poroča: Josip Pokrovac, vojak pri VII. stotnji tukajšnjega deželno-bramborskega bataljona ima lepo pisavo. Zato so ga rabili v pisarni. Nekega dne pa je siloma odprl omaro in odnesel iz nje 97 K. Ko je to storil, jo je popihal.

Ciganska nadloga. Zaprlj so 28-letnega cigana Ivana Helda in 18-letno ciganko Marijo, ker sta kradla nekje na Krasu. Oba sta znana uzmoviča.

Tovarna za steklo v Hrastniku je vsled izstopa g. Hermana Prossinga prešla popolnoma v last Viljema Abelsa.

Nov most preko Kulpe pri Vinici-Pribanje je bil otvorjen dné 18. preteklega meseca.

Oboroženi veteranci. Predsednik zveze avstrijskih veterancev polkovnik Bach pl. Klarenbach se je obrnil do domobranskega ministra s prošnjo, da se dovoli veterancem nositi orožje. Minister se je o tej že večkrat izraženi želji veterancev sedaj jako

užodno izrazil in g. Klarenbach pravi, da dotično dovoljenje veteranci dobe v kratkem.

— **Lastno kožo našel** je v Grabriju, občina Tržišče, posestnikov sin Fr. Hočevar. Koža je pogorela. Požigalec, ki si je hotel prislepariti zavarovalnino, je že aretiran.

— **Družba žepnih tatic.** Policija v Kranju je zasačila družbo žepnih tatic, ki so kradle na sejmu. Pod ključem so in čakajo pravice: Marija Krt iz Čirčič, glava družbe, Antonija Dolenc iz Polhovega gradca in Ivana Zupan s Klanca. Razen več denarnic s precejšnjo svoto denarja so imele nabranega tudi precej drugega blaga, kakor: kos kote-nine, 15 raznih robocev itd., tudi živali so se jih prijelo, tako da sedaj živ, lep petelin pričakuje dneva rešitve.

— **Umrli** je na Primskovem posestnik žage g. Josip Remic.

— **Potres.** Z Dobovca se nam piše: Dne 11. januarja ob 12. uri 53 minut popoldne smo čutili potresni sunek, trajajoč 2 sekundi.

40.000 kron znaša glavni dobitok Dunajske loterije umetno-obrt-niškega društva. Zrebanje bo ne-preklicno dne 15. januarja 1903.

Ljubljanske novice.

Občni zbor ljubljanskega Sokola. Ljubljanski Sokol je nastopil letos štiridesetlet-nico svojega delovanja. Njegov 39. redni občni zbor se je vršil minulo soboto zvečer na galeriji sokolske telovadnice v „Narodnem domu“. Bilanca preteklega leta izka-zuje v materialnem oziru zelo ugodne vspehe, dasi ne šteje niti toliko članov kot nemšku-tarski „Turnverein“. To dejstvo je tako pomembno, da bi se dalo mnogo o njem raz-mišljati. Kar se tiče delovanja ljubljanskega Sokola in njegovih moralnih vspehov, naj omenimo za danes sledeče. Že nekaj let sem opazujemo, da v ljubljanskem Sokolu nekaj vre, da se javljajo v njem nove struje in da prihaja v njegove vrste novo življenje, ka-teremu si daje ravno na vsakoletnih občnih zborih duška. Nam se zdi ti novi pojavi v Sokolu povsem naravni. „Boj je življenje, mir pa je smrt,“ to se je povdarjalo na so-botnem obnem zboru. Ta boj in to delo pa prihaja samo od mlajših moči sokolstva; od moči, ki so se vtopile nekoliko globlje v idejo sokolstva in skušajo isto ne le na ljubljanskem, temveč na vsem slovenskem sokolstvu realizirati. Ne dela se samo na zu-naj, na prirejanju različnih zabav in veselic, temveč vzgojevalnemu in moralnemu delu so se posvetile te mlade moči. Realiziranju sokolske ideje se žrtvujejo telovadci ljub-ljanskega Sokola. Žal, da ni našlo to navdušenje za delo odmeva v vrstah starejših sokolov, ki čutijo napačno s tem poseganjem mladega naraščaja v delo sokolstva nekako kratenje starih tradicij. V tem odločnem nas-topu „mlade garde“ vidijo starejši kaljenje ljubega miru, ki je vladal do zadnjih let v ljubljanskem Sokolu, v katerem pa mora vi-deti vsak Sokol, ki vsaj nekoliko razume ideje in cilje sokolstva, smrt jednega prvih slovenskih društev. Ljubljanski Sokol je raz-deljen danes v dve vrsti: v gardi starejših in mlajših. Na njegovem zadnjem obnem zboru je prišlo do bojev med tema dvema strujama. Zabeležiti moramo, da je bila pod-laga teh bojev prepogosto osebnost. Upa se, da se bodo ti osebni boji polegli in da stopi na njih mesto boj za delo, tekmovanje v žrtvovanju za Sokola, da bode mogel isti častno pričeti štiridesetletnico svojega ob-stanka. — Ker pri zadnjem obnem zboru ni dosegla volitev staroste nikakega ugod-nega vspeha, se je odgodila volitev istega, kakor tudi odbora in drugih funkcionarjev na izredni občni zbor, kateri se skliče v kratkem.

P. Volitev „Sokolovega“ odbora. Na ob-nem zboru ljubljanskega „Sokola“ se je vršila volitev novega staroste. Dr. Kušar je pri prvi volitvi dobil 59 glasov, dr. V. Ravnikar 20 glasov. Pri drugi volitvi je dobil dr. Kušar 60 glasov, Ravni-kar 2 glasova, dr. Murnik 1 glas. Opozicija se je pri tem glasovanju vzdržala volitve. Dr. Kušar volitve ni sprejel, ker ni bil iz-voljen per acclamationem.

Samomor v policijski stražnici. V so-boto okoli pol 10. ure zvečer se je na ma-gistratni stražnici ustrelil bivši skladiščar v Vevčah Karol Eberle iz Ljubljane. Zivel je s svojo ženo nesrečno in ta ga je ova-dila orožnikom in policiji, da jej je mož me-j časom, ko se je mudila pri svojih so-rodnikih v Felixdorfu, iz stanovanja v Vev-čah pohištvo, perilo, zlatnino, sploh vse, kar je bilo njenega, vzel in prodal, njej pa je zagrozil, da jo bode ustrelil, če jo dobi. Ker je žena tudi naznanila, da boče mož z denarjem, ki ga je skupil za njene reči, pobegniti v Ameriko, je v soboto zvečer pred magistratom neki policijski stražnik pozval Karola Eberle, ki je ravno prišel memo, naj gre z njim na stražnico. Tukaj mu je stražniški vodja povedal, da ga je žena ovadila zaradi tatvine in da bode mor-al, ker se namerava izseliti v Ameriko,

ostati v zaporu. Ko se je na to vodja vsedel k mizi in ga vprašal za nacionale, potegnij je Eberle brzo iz žepa revolver in se vstrelil v desno senco. Zadel se je tako dobro, da je bil takoj mrtev. Truplo so pripeljali k sv. Krištofu. Naznanilo žene ni resnično. Eberle je bil oženjen se-le štiri mesece.

Smrt vled stave. Pomožna natakarka Franciška Trtnik, 19 let stara, stanujoča v Ljubljani, je včeraj dopoldne v gostilni Jo-žefa Erjavca v Sp. Siški št. 150 izpila tri-četrt litra slivovke in se na to zgrudila ne-zavestna na tla. Poklicali so zdravnika, ki jo pa ni mogel spraviti k zavesti. Prepeljali so jo v bolnico, kjer je popoldne umrla. Natakarka je z gosti stavila, da izpije tri-četrtlitra žganja.

Poskušeni samomor. Mizarski pomočnik F. Senger je šel včeraj zjutraj z neke ve-selice v Siški domov in se je mej potjo sprl s svojo ženo. Na Poljanskem nasipu pri mo-stu ga je pustila žena in stekla naprej, on pa je šel po stopnicah k vodi, menda v na-men, da si konča življenje. Na stopnicah je Senger spodrsnil in padel v Ljubljano. Se-daj je začel klicati: „Kje je moja mama, pomagaj mi!“ Mama ga ni slišala, pač pa sta čula vpitje policaj na Ambroževem trgu in čevljarški pomočnik Valentin Šeme, ki sta tekla k vodi in Sengerja rešila. Ko pa je bil na suhem, je zopet hotel skočiti v vodo in le s trudom sta ga navedenca ob-držala. Nato sta ga odpeljala na stražnico, kjer pa ni hotel povedati imena.

Samomor četovodje. V brambovski vo-jajnici se jo danes po noči ustrelil četovodja Rudolf Marbol. Po noči je bil v družbi kurčaja pri elektrarni Vinkota Magistra, s katerim je šel tudi skupaj domov. V Stre-liških ulicah je nagovarjal Magistra k neči-stemu dejanju in ko se ta ni hotel mu udati, je potegnil bajonet in hotel Magistra suniti, kar pa je ta preprečil in mu s pomočjo ne-kega dimnikarskega pomočnika odvzel ba-jonet, na kar je Marbol stekel in zbežal v vojašnico, kjer se je takoj potem usmrtil.

Dimnikarski pomočniki nameravajo stav-kati.

Veselica gostilničarjev. Ljubljanska go-stilničarska zadruga namerava prirediti pred-pustno veselico na korist društveni bolniški blagajni.

Simelj v Ljubljani. Na Illovi je včeraj šimelj Marije Mostarjeve padel v Ljubljano, pa so ga rešili, predno je utonil.

Napad na ženske. Z vilami napadel je v petek tapetnik N. Jeranič iz Most Baj-dovčeve hčer iz Stepanove vasi in njeno mater. Slednja je ranjena na nogi. Bajdov-čeva hči je imela poprej znanje z Jeranič-čem, sedaj se pa moči z nekim vdovcem.

Vojak v blatu. Vojak 27. pešpolka F. Šeh je danes zjutraj obležal v blatu na Sta-rem trgu. Bil je tako pijan, da ni mogel naprej. Naložili so ga na voziček in peljali v vojašnico.

Pozor pri izstopanju z elektr. voz. V soboto zvečer je delavec F. Slibar v sv. Flor-jana ulicah mej vožnjo skodil z električnega voza, pri tem pa je za suknjo obvisel in voz ga je vlekel naprej, dokler se ni vstavil. Zgodilo se mu ni ničesar.

Iz bolnice. Marija Hafner, šipkarica v Skofji Loki, se je z iglo zabodla v desno roko in jej je igla ostala v roki. Prišla je v bolnico, da so jej odstranili iglo. — Josip Klandar, delovodja na južni železnici in kaj-žar v Lazah pri Planini, je doma klesal ka-menje. Mejem mu je košček kamna odletel v levo oko in je nevarno ranil. — Prišel je v bolnico Ivan Čurk, 50 let star Kovač v Idriji, ki je pri delu ponesrečil. Kos železa mu je odletelo v oko in je poškodovalo.

Tepež. Franc Rastohar, hlapec v Ko-menskega ulicah št. 19, in Janez Gačnik, delavec na Radeckega cesti št. 2, sta se v izkuhu Jožefa Karlina na Radeckega cesti stepla. V pretepu je Rastohar odprl nož in ko je padel, se je sam ranil na levi nogi.

Najdene stvari. Na glavni pošti je bila v soboto popoldne najdena denarnica s tremi zlati. — Na južnem kolodvoru je bil najden dežnik s koščenim držajem. Tudi ena palica je bila najdena.

Književnost in umetnost.

Slovensko gledališče.

»Quo vadis« je včeraj popoldne zopet privabil v gledališče mnogo občinstva, kateremu ugajajo nekateri lepi prizori v tej igri. Zmagujoče krščanstvo in nizko pagan-stvo je kljub povrni dramatizaciji dobro na-črtano in v tem oziru ima igra vsekakor blažilen vpliv. Gdč. Kreisovo je ob-činstvo pozdravilo z burnim ploskom. — Zvečer se je pela opera »Maričon«. Gdč. Kreisovi je občinstvo poklonilo velik šopek in jo srčno pozdravilo. — Jutri pojo opero »Faust«, katero ponove v četrtek.

Gostovanje naše rojakinje v Gradcu.

Operna pevka gospa Verhunc Holz-afel, soroga opernega pevca v Gradcu, je gostovala te dni v Gradcu v operi »Faust«.

Dosegla je velik vapeh. Gospa Verhuncova je član opere v Vratislavi.

»Vienac« je izšel v novi obliki pod uredništvom dr. Ljubo Babič, Sander Gjal-skega in dr. Dežmana. Pravi, da bo donášal epise iz vseh struj. Nekak modroslovno-este-tiški »credo« je zapisal v stavku: »Je-li cilj umjetnosti, da samej sebi udovolji, ili joj je cilj izvan nje, u životu — to su pitanja, koja još nemadu odgovora.« Čudni ljudje, ki ne vedo, čemu izdajajo časopise in pišejo romane!

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Nočna razgrajajača. Peter Štru-kelj, delavec v Ljubljani, in zidar Miha Ste-kar sta upila po noči 16. septembra 1899 pred deželno bolnišnico ne zmeneda se za opomin mestnega stražnika; ko pa sta bila aretirana, udaril je Stekar s pestjo po glavi stražnika, zgrabil potem za nožnico zablje-ter jo hotel zlomiti, Štrukelj je pa tiščal družega stražnika za vrat. Pri tej priliki si je porezal Stekar roke, pa tudi Štrukelj je bil v trehuh ranjen. Pred glavno razpravo sta pa izginila oba iz Ljubljane in še-le po preteku treh let je bilo mogoče Štrukeljna zaslediti. Obsojen je bil na 4 tedne ječe. — Za radi tatvine je bil obsojen Makso Gostinčar, urarski vajenec pri g. Čudnu v Ljubljani, na 4 mesece težke ječe s postom in trdim ležiščem vsakih 14 poostrene ječe, ker si je prilastil raznega urarskega blaga ter je uuredil s tem g. Čudnu nad 265 K škodo. — Tudi prazna puška poči. Posestnikov sin Tone Likar iz Dola je vzel bratov samokres, da bi poskusil, kako se z njim strelja. Oddal je tri strele ter ga nato spravil v žep, misleč, da je prazen. Potem je šel v družbi svojih tovarišev v Rupnikovo gostilno. Kar poči strel in Andrej Skok v praa zadet se nasloni blud na svojega pri-jatelja, to je bilo dne 17. novembra 1902, čez sedem dni po tem dogodku je pa Skok umrl. Hudoben namen Likarjev je bil v tem slučaju izključen, kajti hranil je revolver v notranjem žepu suknje, misleč da je prazen; segel je z roko v žep, da bi dal svojemu prijatelju par jabolok, da bi jih pa ložje do-segel, potegnil je iz žepa revolver, katerega jezikec se je zataknil v blago žepa, na kar je počil usodapolni strel. Obsojen je bil na 5 tednov zopora.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Strašen zločin. V Karlsbergu na Češkem je hotelir Franc Amler ustrelil svojo ženo, svoje štiri otroke in sebe. — Milijonar se je poročil na smrtni postelji. Milijonar Bradley je poročil nekaj trenutkov pred smrtjo svojo služkinjo, ki je tako postala dedič 500 mil. goldinarjev. Milijonarjevi sorodniki skušajo sodnijskim potom razveljaviti oporoko. — Požar petrolejskih jam v Bo-ryslawu bo trajal približno še dva dni. Pogorelo je tudi pet skladišč petroleja v vrednosti 340 000 K. — Afera prin-cezinje Koburške. Hči belgijskega kralja princezinja Lujiza Koburška je zaprta v nekem zdravilišču. Nedavno so listi pri-občili poročila, da je popolnoma zdrava. Se-daj se poroča, da hoče belgijska liga za člo-veške pravice proti Avstriji in Nemčiji v tej zadevi pričeti preiskavo in poskušati opro-stiti zaprto princezino. — Skof na begu. Bolgarski škof iz Gibne je moral radi iz-gredov Albancev zbežati v Kiševo. — De-fraudacija so odkrili v poštnem uradu v Münchenschlagu. Poštni uradnik Jožef Hilber je oško-doval pošto za 60.000 K in pobegnil s svojo ženo Ameriko. — Stavka poljedel-skih delavcev v Galiciji se zo-pet pripravlja. Rusinski list »Svoboda« zo-pet poziva na stavko. — Saška pre-stolonaslednica Lujiza se baje hoče povrniti k svojemu možu. Gironovi so-rodniki javljajo, da se je Giron popolnoma ločil od princezinje in da vstopi v ured-ništvo lista »Gil Blas« v Parizu.

Atentat v Madridu

V soboto po-poldne se je zgodil v Madridu napad, ki je izprva mej prebivalstvom povzročil veliko razburjenje, ker se je menilo, da je napad veljal kralju Alfonzu. Pozneje se je glasom uradnih poročil pokazalo, da temu ni bilo tako. Dogodek sam popisujejo oficijelno tako-le: Španski kraljevi dvor, kralj, kraljica mati ter infantinja Tereza so se peljali, kakor običajno, k večerni pobožnosti in sicer tokrat v cerkev Buen Suceso, ker popravljajo cerkev Ato-cha. V trenutku, ko je kraljevi voz došel na orientalski trg v bližino Pelayovega spomenika, je stopil nekdo iz množice ter enkrat ustrelil proti vozu višjega komornika vojvode So-tomayor. Zadel ni nikogar, vdrugič pa ni mogel ustreliti, ker ga je stražnik s sabljo udaril po roki in ranil. Kralju je občinstvo priredilo navdušene ovacije. Dvorni voz se je polagoma pomikal v kraljevo palačo. — Napadalec je 34-letni, v juniju lanskega leta

iz Meksike došli Feito, doma in Posadosa v pokrajini Oviedo. Pri zaslišanju je napada-lec izjavil, da ni nameraval usmrtiti katerega člana kraljeve rodbine, marveč le vojvodo Sotomayorja, ki je »vzrok vse njegove ne-sreče«. Vojvoda pa tedaj niti ni bilo v vozu, marveč marki de la Mina. Vojvoda Sotoma-yor mu je baje obljubil neko službo na dvoru, a obljube ni izpolnil. Pri Feitu so našli receptise priporočenih pism na razne vladarske dvore in vizitko nekega vladajo-čega kneza.

Petindvajsetletnica smrti itali-janskega kralja Viktorja Emanuela. Te dni se vršijo v Rimu slavnosti o priliki 25-letnice smrti kralja Viktorja Emanuela. Včeraj so razna društva in korporacije so zastavami obiskale kraljevi grob. Zatrjuje se, da je bilo na sprevedu 8000 zastav. Sviralo je 18 godb. Zvečer je bil v gledališču Ar-gentina spominski večer, katerega so se ude-ležile najodličnejše osebe, ministri, senatorji, poslanci in drugi odličnjaki. Govoril je dr. Vecchini. — Kralj je sprejel tem povodom deputacije številnih zastopnikov oblastev in društev. Predsednik vlastnostnega odbora je izročil spominske svetinje zanj, za kraljico, kraljico-vdovo in črnogorsko kneginjo Mi-leno.

Saška prestolonaslednica je dala liberalnim listom priložnost k različnim raz-motiranjem o katolicizmu. O Gironu so pi-sali, da je jezuit, in o Lujizi, da jo je kato-liška odgoja tako daleč pripravila. Na Saškem pa sploh po znani nemški postavi noben je-zuit prebivati ne sme in res tudi nobenega tam ni. Giron je bil pa tudi vse kaj drugega, kakor jezuit, saj so zahtevali kot pogoj, ko so ga nastavili, da ne sme biti vzgojen v nobenem cerkvenem redu. Lujiza je pa po-polna liberalka. Citala je najraje Nietzscheja, Tolstega in Zola. Iz Zolovih spisov se je navzela »naturalističnih« nazorov, od Nietz-scheja pa je dobila pojem o nadčloveštvu in o »svobodnem genialnem življenju«. To se ji zdaj otepa.

Ruski židje. Ruska vlada je angli-kanski misliji v Varšavi prepovedala, da ne sme krstiti nobenega žida, ako je ruski po-danik. Za vsak slučaj mora dati vlada po-sebno dovoljenje.

Poljski socialni demokratje v Šleziji nazadujejo. Njihovo glasilo »Gazeta Robotnicza« je pred kratkim imelo še 1800 naročnikov. Zdjaj jih nima več tisoč.

Prosveta na Ruskem. Naučni pro-račun v Rusiji znaša 40,656.389 rubljev.

Napad na duhovnika V Volštynu na Poznanjskem je duhovnik zvečer v cerkvi opravil svojo molitev. Ko je prišel v zakri-stijo, so ga tam čakali trije možiki, ki so bili skriti. Eden je imel revolver. Duhovnik se jih je ubranil. Vsi trije so aretirani.

Društva.

(Društveno gibanje v Mengšu.) Božičnica, katero je dne 26. dec. 1902 pri-redilo naše izobraževalno društvo v Mengšu, je vspela vrlo dobro. Vse točke bogatega in obširnega vspehoda so ugajale. Mnogo od-ličnih gostov je moralo radi pomanjkanja prostora oditi. Pokazalo se je, da je smisel za društvene prireditve prodrli med ljud-stvo, saj je bilo doselej, kar se tiče družab-nega življenja v Mengšu, zelo na slabem. — Dne 6. jan. 1903 je imelo društvo svoj redni občni zbor. Sklenilo se je soglasno, da pristopi ljubljanski osrednji zvezi. Volil se je nov odbor: Načelnikom Fr. Ručigaj, namestnikom Anton Gelf, tajnikom Fr. Kom-pare, blagajnikom Andrej Vehovec, knjižni-čarjem Fr. Skofic. Opomnilo se je tudi, da ima društvo mnogo nasprotnikov. Toda ka-tera dobra stvar ni imela in nima tudi še sedaj nasprotnikov! A to naj nas ne plaši, preko takih zabavljadev gremo po začrtani poti dalje.

(Občni zbor pevskega dru-štva »Slavec«.) kateri se je vršil dne 6. t. m. v društvenih prostorih v »Na-rodnem domu«, bil je številno obiskan. Dru-štveni predsednik gospod Ivan Dražil je otvoril zborovanje s temeljitim nagovorom ter se spominjal umrlih društvenih članov. Iz poročila tajnika gospoda A. Debevca je posneti, da je imel odbor 23 sej, v ka-terih je reševal društvene zadeve; omenja običajno društveno maskarado pod naslovom »V začaranem gozdu«. Prva velika dru-štvena veselica je bila na Koslerjevem vrtu dne 6. julija v slogu »velikega semnja« in je izvirna smanja dekoracija vzbujala občno pozornost. Druga velika veselica vršila se je v vseh prostorih »Narodnega doma« dne 9. novembra. Pri tej veselici se je mnogo onih pogrešalo, kateri vedne povdarjajo, naj bi se veselice pogostejše prirejale v »Narodnem domu«, tako da je imelo društvo po-leg obilega truda in obširne prireditve ven-dar primanjkljaj. V minoletem letu je »Sla-vec« sodeloval tudi pri raznih drugih vese-licah, tako pri veselici šišenske čitalnice, pri božičnici »dobrodelnega društva tiskarjev« itd. Poleg tega je priredilo društvo več manjših pevskih večerov in podoknic, se udeležilo sprejema slovanskih časnikarjev in pevskega društva »Smetana« iz Pizna, in to korporativno z zastavo. Prvi društveni izlet

je bil dne 11. majnika v prijazno Skofeljevo. Dne 14. avgusta je pihel »Slavec« k veliki slavnosti 40letnice pevskega društva »Kolo« v Zagreb. Krasni dnevi, katere je doživelo društvo pri tej slavnosti, bodo ostali vsem udeležencem v trajnem spominu. Sreče je moralo boleti vsacega rodoljubno mislečega prišedši domov čitajoč časniško polemiko, nastalo valed udeležbe pri tej slavnosti, zlasti ako se upošteva, da je društvo in tudi posamezni člani, kateri pripadajo po veliki večini obrtnemu stanu, žrtvovalo tako rekoč svoje vse, samo da je slovenska pesem zastopana tem mnogobrojnejše. Nadalje se je udeležil »Slavec« slavnosti 20letnice bratskega društva »Lire« v Kamniku. Med letom je pristopilo po odborovi inicijativi več novih podpornih članov in dva ustanovnika. Ravno tako se je tudi pevski zbor pomnožil z nekaterimi novimi pevci. Umrle člani pa je spremljalo društvo z zastavo in žalo-stinkami k zadnjemu počitku. Poročilo je sledilo živahno odobravanje. Poročilo blagajnika gospoda Ivana Fleša kaže, da je imelo društvo denarnega prometa 8133-91 K in ostane koncem leta 58234 K v društveni blagajni. Revizor gospod D. Klobučar poroča, da so bili društveni računi pregledani in popolnoma soglašajo. Na predlog društvenega odbora sklene občni zbor jednoglasno, da pristopi društvo »Slavec« k »Zvezi slovenskih pevskih društev«, to pa s tem večjim navdušenjem, ker je bila misel ustanoviti zvezo sprožena prav na društveni desetletnici. Poleg tega je bilo stavljenih več drugih važnih predlogov, tikajočih se društva. Gospod M. Jeločnik se ozira na društveno delovanje ter predlaga, naj se izreče gospodu predsedniku zahvala, ki že toliko vrsto let deluje v prosep društva, ka-teremu predlogu občni zbor z navdušenjem pritrdi. Nadalje se izreče zahvala občnega zbora tudi tukajšnjim dnevnikom za prijazno naklonjenost napram društvu. V odbor so bili voljeni: Predsednik Ivan Dražil, podpredsednik Valentin Kopitar, tajnik Josip Rus, blagajnik Dragotin Puc; odborniki: Fran Jeraj, Josip Sever, Ivan Šuber, Ivan Vehar, Avgust Zajc; revizorja: Fr. Levec, Hinko Teuž. Sedaj nastopi društvo 19. leto svojega delovanja, kateremu želimo, da bi se krepko razvijalo, raslo in ovetelo.

(Katoliško izobraževalno društvo na Mirni) si je dne 4. januarja za leto 1903. izbralo sledeče člane v odbor: Predsednikom Alojzij Volc, kapelan; podpredsednikom Anton Sular, posestnik na Trebinju; tajnikom Alojzij Skarja, posestnikov sin; blagajnikom Anton Kramar, posestnik; gospodarjem Mihael Strah, posestnik in usnjari. — Število članov je v preteklem letu znašalo nad 70. — Predavanja so bila sledeča: 1) O kakovosti tal (s posebnim ozirom na gospodarskopraktično stališče); predaval stud. phil. Fr. Kolenc. 2) O vremenu; predaval ravno isti. 3) Petindvajsetletnica papeža Leona XIII.; predaval kapelan Alojzij Volc. 4. Ali se iz zvezd kaj pozna, kaj bo konec sveta; predaval ravno isti. 5) O cepljenju na zeleno; predaval trgovec Janez Rugelj s praktičnim dokazovanjem. 6 in 7) Zanimivosti iz živalstva; obe predavanji je imel mesar in društveni tajnik Alojzij Skarja. Poleg tega je društveni odbor skrbel za izobrazbo članov v tem, da je sleherno nedeljo zbiral člane v društvu in jim je društveni tajnik prebiral gospodarske in politične članke, ki so se zdeli bolj važni za naše razmere. Casopisov je društvo imelo naročenih 16; nekaterih po več izvodov. Knjižnica šteje okrog 200 vedih leposlovnih knjig, ki so večji del dar prejšnjega predsednika g. kapelana Fr. Majdiča. Knjig so se člani dokaj pridno posluževali. — Dvakrat na teden se je na večer podučevalo v pravilni slovenščini, dostojnem vedenju in nemščini v govoru in pisavi. Obiskavalo je ta poduk redno 18 mladeničev. Stirikrat na teden je marljivi kapelnik Anton Kolenc podučeval svoje tamburaše. Zbor šteje sedaj 8 izvežbanih članov, ki igrajo že okrog 20 komadov — in 4 mlajše člane kot naraščaj tamburaškemu zboru. — Veselice ozir. koncertov je društvo tekom leta priredilo štiri. Na prvi se je predstavljala na splošno zadovoljnost Strukljeva igra: Doktor Vseznal in njegov sluga Stipko Tiček. — Po zastopnikih se je društvo udeležilo shoda nepolitičnih društev v Ljubljani. Izleta je društvo korporativno napravilo dva: k veselici bratskega društva pri sv. Križu poleg Litije in k veselici gostilničarja Antona Zajca na Bistrici pri St. Ruprtu. Društveni prostori so sredi prijazne Mirne. Nekdaj so se krščanski možje in mladeniči zbirali pod lipami in tam ukrepali — sedaj zbira izobrazovalno društvo farane v svojih prostorih, da jih versko-narodno probuja. Leto za leto so nekdaž lipe znova in lepše zacvetele

— naj bi vsakratna pomlad obrodila vedno bolj izobražene člane tudi v našem katol. izobraževalnem društvu! Ljudstvu zasejana prava izobrazba stotero povračuje.

(Društvo »Pravnik«) sklicuje redni občni zbor na dan ponedeljek 26. januarja v restavracijske prostore »Narodnega doma« v Ljubljani. Vpored obsega: 1. nagovor načelnika, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika in računskih revizorjev, 4. volitev odbora, 5. slučajni predlogi. Pričetek ob pol 9. uri zvečer.

(Planinski večer), ki ga je priredilo v soboto »Slov. planin. društvo« v »Narodnem domu«, je podal predavanje g. prof. Ivana Macherja »o lednikih«. To za turiste kaj zanimivo temo je obdelal predavatelj mnogostranski razpravljaljoč o postanku in sestavi ledenikov, njih pomikanju, njih nevarnostih in seveda tudi o njih neprecenljivi vrednosti kot rezervarjih, ki nas preskrbujejo z vodo. Da zna g. prof. Macher svojemu občinstvu za svoj predmet zanimanje vzbuditi, je le predobro znano, kajti jasno in poljudno razpravlja in ne manjka humorja, da si ohrani dobro voljo v poslušalcih. Načelnik g. prof. Orožen mu je izrekel zasluženo zahvalo in porabil je to priliko, da pozove navzoče k složnemu sodelovanju približajoč se društvenemu plesu.

Umrli so:

7. jan. Franja Flucher, stotnikova žena, 47 let, Rimska cesta 19, Hydrops, Pneumonia.
9. jan. Franja Simončič, zavirača žena, 47 let, Soteska 10, Carcinomatosia. — Ciril Stare, slikarjev sin, 15 mes., Žabjak 3, Meningitis. — Marija Sterle, hči prodajalca lesnin, 14 mes., sv. Jakoba trg 2, Bronchitis capillaris.
10. jan. Karol Eberle, tovarniški uradnik, 29 let, Mestni trg 2, se je ustrelil.

V hiralnici:

9. Marija Burger, kajtarjeva hči, 32 let, epileptična beboš, pljučna tuberkuloza.

V bolnišnici:

7. jan. Matevž Petkovšek, posestnik, 59 let, vsled raka.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 746.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi.	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
10.	9. zveč.	733.6	10.8	sr. zah.	oblačno	
11.	7. jut.	729.6	10.1	sr. zah.	dež	6.4
	2. popol.	728.6	12.5	sr. izzah	oblačno	
11.	9. zveč.	726.2	10.9	brezvtr.	dež	
12.	7. jut.	723.1	9.1	sl. zah.		26.4
	2. popol.	720.4	10.0	sr. jvzh.		

Srednja temperatura sobote 9.6°, norm. —2.7.
Srednja temperatura nedelje 11.2°, normale, —2.6.

Dunajska borza

dne 10. januarja.

Skupni državni dolg v notah	100
Skupni državni dolg v srebru	100-90
Avstrijska zlata renta 4%	120-95
Avstrijska krona renta 4%	101
Ogerska zlata renta 4%	120-70
Ogerska krona renta 4%	58-95
Avstro-ogerske bančne delnice 600 gl.	15-50
Kreditne delnice, 160 gl.	690-25
London vista	239-50
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-12 1/2
20 mark	23-42
20 frankov (napoleonov)	19-06
Italijanski bankovci	95-80
C. kr. cekini	11-80

45 1—1

Zahvala.

Za prisrčne izraze sočutja o boleznih in povodom smrti naše predrage matere, gospe

Marije Kregar

kakor tudi za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu izrekamo vsem sorodnikom prijateljem in znancem svojo najiskrenejšo zahvalo.

V Kamniku, 11. januarja 1903.

Žalujoči ostali.

Svarilo.

Slehernega svarim, moji ženi Margareti posojati denarjev ali jej kako blago brez plačila dajati, ker jaz nisem plačnik.

Jos. Skorpik,

43 1—1 strojevodja c. kr. državne železnice.

Pleskarska in v to stroko všteto se stavbena in pohištvena dela izvršujeta in se priporočata v naročila iz mesta in z dežele **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice. — Najnižje cene. — Vzorec so vselej na razpolago. — Izvrševanje strokovno zasneljivo in brez konkurence. 13 11-7

VABILO

redni občni izbor tovarne sodovice

registrov. zadr. s omejenim poročtvom

kateri bo

torek, dne 20. januarja

točno ob 2. uri pop.

v prostorih gostilne „Novi svet“.

Dnevni red:

1. Nagovor načelnika in poročilo delovanja.
2. Odobrenje predloženih letnih računov in bilance.
3. O razdelitvi čistega dobička, prispevek k rezervnemu zakladu.
4. Odstavljanje članov načelstva in nadzorstva.
5. Volitev načelnštva in nadzorništva.

44 1—1

Načelstvo.

Dodatek: V slučaju, da je redni občni zbor ob 2. uri pop. nesklepen, potem se vrši ob 3. uri isti dan v določenih prostorih z istim dnevnim redom — izvanredni občni zbor.

„Dolenjske Novice“

posebno za Dolenjsko jako potreben list, izhajajo letos v svojem 19. letniku, dvakrat na mesec v Novem mestu. Kakor dosedaj, tako se bodo posebno v bodoče »Dol. Novice« potrudile, da bodo donosale koristno in podučno berilo o vseh gospodarskih stvareh ter tudi zanimive podlistke in novice. Ujudno se toraj vabijo vsi cenjeni kmetovalci, zlasti še vinogradniki, da se blagovolj takoj naročijo s prvo številko, da bodo imeli ob koncu leta celotne gospodarske članke, ki bodo posebno letos jako podučljivi. — Cena »Dolenjskim Novicam« je za celo leto s poštnino vred 2 kroni. 44 2—1

Vino za sv. maše.

Podpisani ima okolo 20 Hl belega starega in mladega vina iz zadnjih dveh let za sv. maše. Kdor ga izmed p. n. duhovščine potrebuje in želi, naj se obrne na podpisane, ki ima tudi izvrstnega terana starega in novega za stare in bolne ljudi.

Anton Nežič,

dekan v Čepiču.

P. Kršan. Istra.

46 1—1

!!Zadnji teden!!

Primerno darilo!

Žrebanje nepreklicno
15. januarja 1903.

Glavni dobitek
Kron 40.000 Kron

Umetn. obrtn. društva srečke
po 1 krono

priporoča
J. C. MAYER
v Ljubljani. 142 11

Prva tržaška destilerija za konjak

Camis & Stock v Barkovljah pri Trstu

priporoča domači

zdravilski konjak

po francoskem sistemu samo v izvornih steklenicah, z nadzorstvenim zamašenjem preiskovalnice za živila in sladila Dunaj IX, Spitalgasse 31, ki je odobrena od vis. c. kr. ministerstva notranjih zadev. 1 steklenica 5 K, 1/2, steklenice K 2 60.

V Ljubljani se dobiva pri trgovcih: J. Jebačin, Kham & Murnik, S. Kordin, 22 30—1 A. Lilleg, A. Šarabon, Viktor Schiffrer, F. Terdina.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 148